

szegedi ünnepi hetek

Bezárt a pedagógiai, nyit a művelődéseméleti Ágoston György értékelése

Tegnap délelőtt nyolcnapos munkáját befejezve bezárta kapuját a TIT Pedagógiai Nyári Egyeteme, Szabolcsi Miklós akadémikus, az Országos Pedagógiai Intézet főigazgatója tartotta a záró előadást. Neveléstudomány és más szaktudományok címmel. Ezt követően a részt vevő közel száz pedagógus oklevelet vehetett át, mely igazolja: továbbképzésre fordította ezt a bő hetet szabadságáig.

Jubileumi, huszonötödik volt ez az előadás- és konzultációsorozat. Ágoston György professzort, a nyári egyetem igazgatóját éppen ezért rövid értékelésre kértük.

— Abból a célból alapítottuk 1964-ben ezt a kurzust, hogy a neveléstudomány és társtudományainak a közoktatás és az iskolai nevelés szempontjából jelentős eredményeit a lehető leggyorsabban kövessük. A magyar pedagógusok magas szintű továbbképzési fórumát kívántuk létrehozni, a huszonöt év eredményei alapján, nem sikerült. Akkoriban a pedagógiai továbbképzés nagyon szervezetlen volt, így házagpótló szerepet töltött be a nyári egyetem.

— Meg kellett-e birkózni különösebb nehézségekkel a kezdő lépések megtételekor?

— Különösebb nehézségekről nem tudok beszámolni. A TIT keretében, az ország legjobb pedagógiai szakembereinek bevonásával, a szegedi pedagógiai tanszék irányításával viszonylag gördülékenyen és lendületesen folyt a szervezés, valamint a nyári munka.

A magyar cserkészlet története. Kiállítás a Fekete-házban (Somogyi utca 13.).

Allandó kiállítások: Móra Ferenc Múzeum (Roosevelt tér 1/3.): Csongrád megyei parasztbútorok és népviseletek; Lucs-képgyűjtemény; Móra-emlékszoza. Kass Galéria (Vár utca 7.): Kass János grafikái. Vármúzeum (Móra-park): Szeged múltja, jelene és jövője. Fekete-ház: Vihart aratva — Csongrád megye munkásságának élete és harcai 1867—1945; Buday György élete és munkássága.

Varga Mátyás színháztörténeti gyűjteménye (Bécsi körút 11.).

— Milyen volt a pedagógusok érdeklődése?

— Kezdetből fogva népszerű volt, hisz társadalmi szükségletet elégített ki. A számszerű jelenléttel sem voltak problémák, a hosszú évek átlagában háromszáz gyakorló pedagógus és megyei szinten dolgozó pedagógiai szakember vett részt az eszmecsere. Nagy eredményként könyvelhetjük el, hogy az ország minden pontjáról folyamatosan érkeztek hallgatók, s amiről itt szó volt, elég gyorsan tovább tudták adni közelebbi kollégáknak. Én eredménynek tartom azt is, hogy nagyon sok iskola, művelődési osztály, pedagógiai intézet a saját költségén küldte el dolgozóit. Sajnos, éppen most, a jubileumi egyetemen annyira megemelkedtek a költségek, s oly mértékben csökkent a küldő intézmények költségvetése, hogy száz alá került a létszám.

— Van önben keserűség?

— Természetesen. Szép, prosperáló intézmény volt ez, s bánt, hogy a pénzügyek így beleszóltak. Fájdalmamban viszont az a vigasz, hogy a munka intenzívebb az idén, mint a korábbi években, hisz többet beszélgetnek, vitatkoznak a hallgatók.

— Hol keresik a továbblépés útját?

— Úgy tűnik, ma nagy érdeklődéssel figyeli a szakma a kísérleteket és a kísérletező iskolákat. Ezért jövőre az innovatív iskolát tűzzük napirendre, ez biztosan vonzó téma. Különösen úgy, hogy a modellértékű iskolakísérletek bemutatását magukkal az iskolák fölléptetésével, igazgatóik

megszólaltatásával képzeljük el.

— Ezzel még nem csökkennek a költségek.

— Valóban. Sőt, attól is joggal tarthatunk, hogy jövőre még többé kerülünk. Ezért támogatókat fogunk keresni.

— Beszéljünk kellemesebb dolgokról! Ha professzor úr személyes emlékeit veszi számba, milyen mozzanatokra emlékszik szívesen?

— Természetesen a nyári egyetemeken ismertett hasznos újdonságokra. A kibernetika alkalmazásának bemutatásával kezdtük, többször tárgyaltuk az oktatástechnika és -technológia témakörét, a számítógép iskolai alkalmazásának lehetőségeit. 1979-ben mikroszámítógépet itt látott először sok kolléga. Fölvetettük az egyetemes emberiség sorsának a kérdéseit, hisz az osztályszempontoknál fontosabbak az általános felelősségtudat problémái, s ezekről sokszor nem eléggé aktuálisan szólnak a tankönyvek.

— És a jövő?

— Én már idős ember vagyok. Nem tudom, hogy a továbbiakban hogyan veszek részt a szervezésben. Ha lesz utódom, őt mindenképpen segíteni szeretném.

Ahogy megszokhattuk, a nyári egyetemek követik egymást. Holnap nyit a TIT XVII. Művelődéseméleti Nyári Egyeteme. Délelőtti tíz órákor a Szegedi Biológiai Központ nagytermében Kópeczi Béla akadémikus tart megnyitói előadást „Gyenge” és az „erős” gondolkodás — a társadalomalakítás lehetőségei korunkban címmel.

Dlusztus Imre

Elment a táncosok atyamestere

Korunk állítólag nem kedvez a csodáknak. Csodaszám-ba megy mégis, akárhol ejtették is ki Tápé nevét, mindenben motoszkált valami: hol is van az? Hamar rájött, Szeged mellett. Hogyne jött volna rá, a nóta is azt mondja, azért híres Szeged, mert Tápéval határos. Másért is ismerős volt azonban ez a falu. Ötvenvalahány év óta egyfolytában járta az országot mindig híres népi együttese, és föltétlenül odafigyelt a való szint és hangulatot vitt a műsorba, ahol csak föllépett. Akinék név is beugrott a falu hallatán, Török Jósikát mondta utána azonnal. Az ötvenvalahány év leghosszabb idején ő vezette az együttest. Szomorú-nak kell most ide kopognom a hírt: Török József meghalt. Azt hiszem, pótolhatatlan ember volt.

Amióta ismerem — most se tudom visszaidézni első találkozásunkat, mint ahogy a faluval való ismeretség első alkalmát se —, mindig rá-gódtam rajta, hogyan tud ez a mackójárású ember fürge táncot tanítani. Segítője per-sze volt, felesége is tagja az együttesnek, tagadhatatlanul kapocs volt közte és a táncosok között, sőt egymaga is tudott volna együttest vezetni, de mindenben hűséges kiszolgálója maradt csak az ő akaratának. Neki pedig szülőfaluján is túlnyúló erős akarata volt. Számtalan ötletét gondolták tovább és alkalmazták a maguk módján az ország többi együttesében is.

Tápé is úgy élte meg a nagy változásokat, mint legtöbb falunk, mindig támadtak új emberek, akik valamit jobban tudtak volna csinálni, mint ő. Számtalanszor támadtak trónkövetelők, igen sokszor fölsőbb hatalmaknak kellett közbeavatkoznia, mondván: Jósikát ne bántsátok! Ha ő elmegy, elpárolog az együttes is! Persze, párolgóban volt alkalmanként így is, de annyi mindig maradt, ami az egészséges túléléshez elég volt. És azt se szabad elfelejtenünk, Szeged szintén nagy hírű táncscsoportja már

réges-régen Tápéból töltődött föl akkor is, amikor még ön-álló volt ez az ősi falu. A táncos kedvet a Török házaspár ébresztette föl bennük, és a nagyon szilárd alapokat is ők rakták le.

Végzetesnek tudott beteg-ségéből a két évvel ezelőtti búcsúra fölgögyült, és a ta-valyit is ő kormányozta a maga módján. Idén 850 éves jubileumát ünnepli a falu, utolsó józan pillanatáig ezt az ünnepséget is tervezte és szervezte ő is. Mit is akart tulajdonképpen? Egyszer azt fejtegette, ő is a népből jött, joga és jussa tehát olyan elemeket is belevinnie a műsorokba, amik valójában csak az ő lelkében születtek meg. Ahogy mesemondóink is dolgoztak: cipelték magukkal évezredes örökségünket, de magukból is adtak annyit hozzá, hogy mondanivalójuk még hitelesebb legyen. Azt hiszem, ezért lesz nehéz dolga a helyébe állónak. Török József minden csepp vérében a nagyon régi és a nagyon mai Tápé a maga valóságában volt jelen. Ráérzéseai az egész országban visszhangot váltottak ki.

Nagy muzikusokat szokás saját dalaikkal kísélni utolsó útjukra. A tánc talán más, frivol lenne menettáncot járni koporsóját követve, de nagy hírű együttese talán el-énekli majd legszebb műsora-ide is illő számait, csön-des nyugalommal kívánva mesterének. Tápé egy darabja költözött el tőlünk. Hatalmasra duzzadt, eleven mozgalom gyászolja.

H. D.

Szegedi kórus Izlandon

Korábban már hírt adtunk lapunkban az isaför-duri Napfény kórus szeptemberi szerepléséről, akik aztán júliusban a Radnóti Miklós Gimnázium női karát lát-ták vendégül. Fellépéseikről több mint tíz újság közölt képes beszámolót. Tapasztala-taikról, élményeikről a kórus vezetőjével, Joó Ete karnaggyal beszélgettünk.

— Milyen művekkel reprezentálták ebben a távoli országban a magyar kórus-kultúrát?

— Elsősorban magyar szerzők alkotásait adtuk elő: Kodály-, Bartók- és Bárdos-kórusok mellett megszólal-tattuk az általam szerzett Kodály emlékére című kórusművet, valamint Requiemem egynemű karra írott változatának egy rész-létét. Zongorakísérről Haj-du Erika volt, aki egy Schu-bert-művet is előadott. Többször énekeltünk népdalfeldolgozásokat, melyek-nek óriási sikere volt. Két művet mutattunk be izlandi nyelven: egy altatót és az izlandi himnusz-t. Ez alkalommal olyan ünnepségen részesítették bennünket, amilyenre még a helybeliek véleménye szerint sem volt példa — a közönség állva tapsolt és éljenzett.

— Hány fellépésük volt?

— Tizenegyszer szerepel-tünk, ami a középiskolás gyerekek koncentrációképe-ségét és teherbírást figye-lembe véve, nem kis teljesí-tmény. Amellett, hogy gyá-rakban, templomokban, sza-badtéri színpadon énekel-tünk, három nagyszabású hangversenyünk volt, egy alkalommal pedig tévéfelvétel készítették velünk. Általános iskolás, középiskolás és felnőtt amatőr kórus-sal egyaránt szerepeltünk.

— Milyennek ismerte meg az izlandiak zenei felkés-zültségét?

Tegnap Horváth Sándor ezredes, megyei rendőrfőka-pitány-helyettes elnökletével tartotta ülését a Csongrád Megyei Közlekedésbiztonsá-gi Tanács elnöksége. A tes-tület előbb meghallgatta és elfogadta Vigh László elnök beszámolóját a megyei ver-seny- és rendezvényszerve-ző szakbizottság munkájá-ról, majd Hódos Lajos, az elemző-értékelő szakbizott-ság titkára előterjesztését a kerékpárosok és kismotoro-sok által okozott balesetek alakulásáról. Ezután Bárká-nyi Gábor százados, a me-gyei kbt titkára számolt be az elmúlt év rendezvényei-ről és a közlekedésbizton-sággal összefüggő verseny-mozgalmakról, majd Bánfi Ferenc főhadnagv megyei közlekedési alosztályvezető ismertette az első felév statisztikai adatait. Végül a kbt-titkár bejelentette, hogy a testület ügyrendjének megfelelően a továbbiakban Lehmann István, a megyei tanácselnök általános helyet-tese a Csongrád Megyei KBT társelnöki funkcióját is betölti.

Július végéig 427 közúti baleset volt megyénkben, 17 százalékkal több, mint a ta-valyi év első hat hónapjá-ban. Az év eleji kedvezőbb időjárás a balesetek számát nem csökkentette, hanem növelte. Külön hangsúllyal szerepelt a tanács megbe-szélésén a kerékpárosok és segédmotor-kerékpárosok közlekedése. Ezek megyénk-ben mintegy 50 százalékkal több balesetet okoznak, mint az ország más tájain. Ezért a megyei kbt elnöksége úgy foglalt állást, hogy folytatni kell a kerékpárutak építé-sét a baleseti statisztika részbeni javítása érdekében.

A nádor visszapillant

Vikidál Gyula, esztendő múltán

— Egy esztendője a Nyomorultak Jean Valjean-jaként találkoztál a szegedi közönséggel, a világhírű musical főhőseként is búcsú-zván el a publikumtól. A Ma-gyar misére augusztus végén még kicsit visszatértél, de azután továbbint minden, egymás után röppentek a hónapok, s csak annyit tud-tunk, hogy a budapesti Vig-színházban is megy már a Nyomorultak. Mi minden történt veled egy év alatt?

— Hát először is: a szegedihez hasonló „keménységű” bemutatója volt a Nyomorultaknak a Vigben. A szer-zők újra látták, s a Szegeden kifogásoltak értelmében, a diszlet- és felfogásbeli változtatások végrehajtása után további produkciókra adtak engedélyt: ez meg-nyugtató s egyben nagyon fontos volt a Rocksínház-nak. Ötven előadásra szóló stabil szerződés, az már va-lami...

Novemberben NSZK-turnén voltunk, már-ciusban pedig egy hónapon át az Eritával Ausztriában, Svájcban és az NSZK-ban vendégszerepeltünk. Bar-dóczy Attilával fölváltva Pe-rónt énekeltünk... Volt egy különösen komoly és nemes munkám: Bernstein: Ken-nedy-miséjében énekeltam. Úgy érzem, sikerült megol-

danom a feladatokat, na-gyon sokat tanultam belőle, igen hasznos volt a margá-t-szigeti három előadás. Az-után Bolba Lajossal a tá-dióban elkészítettük a Nyomorultak-nagyvlemez, június 11-én jelent meg...

— És külön, személyi sze-rínt Vikidál Gyulával nem történt semmi érdemleges?

— Már nem vagyok a Rocksínház tagja. Közös megegyezéssel úgy döntöt-tünk, hogy szabadúszóként élek, és dolgozom tovább. Az ok: elsősorban az idő. Szeretnék végre a saját idő-beosztással dolgozni, s mivel úgy érzem, talán tar-tozom a magyar zenera-ajon-góknak is egy szólólemezzel, remélhetőleg így erre is több időm adatik. És magánzó-ként a távolabbi időben esetleg még arra is lehetősé-gem nyílik, hogy megpróbálkozzam — a prózával is...

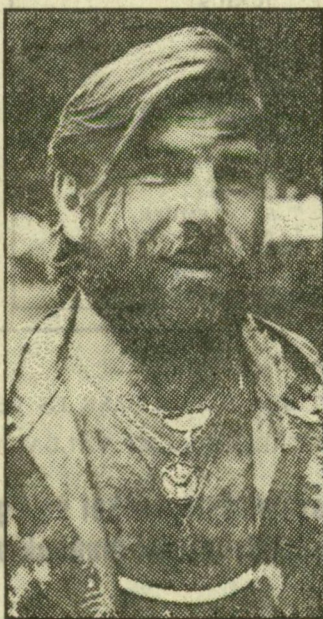
— A bestiában most min-denestre gróf Thurzó Györ-gyöt, Magyarország nádorát alakítod...

— A bestia abszolút női főszerepre írt darab: nagyon kevés ilyen létezik, itthon bizonyosan ez a legelső. Rengeteget kellett tenni ér-te, annak érdekében, hogy színpadképes legyen: ez a hangban, viselkedésben

műfaj ugyanakkor nagyon komolyan fejlődött, s tudomással kell venni, hogy a zeneszerzőnek és a szöveg-írónak egyszerre rendezőnek és koreográfusnak is kell lennie. Ahhoz pedig, hogy ezek a „halmozott funkci-ók” megfelelően kapcsolód-janak egymáshoz: nagyon jól kell ám ismerni a színpadot... Ami az én szere-pemet illeti: a játékban vi-szonylag „beszűkített” figu-ra a nádoré. Az ország élén álló ember, aki egy hárcm részre szakadt hazában van „felül” — s ebben a heivzet-ben a császárhoz hű nádor-nak lenni önmagában sem lehetett kis feladat... Vi-szonylag könnyűnek tűnhet a dolgom, hiszen a nádor teljes mértékben átlátja a Báthory Erzsébet körüli cselszövevények kacsa-rin-góit, s a hatalom erejével dönt és „végez” — ám ő ugyanakkor nagyon jó ke-resztény is akarna lenni, aki azonban jól tudja, hogy bűnbocsánatot már soha-sem nyerhet.

— A főhősnő alaposan „megcsavarított” alakja nem nehezíti-e a nádor dra-maturgiai funkcióinak ér-vényesülését?

— Dehogynem, nagyon is: a kiélezett helyzetek miatt következik.

„hoznom” kell a különfe-lváltozatokat, hogy a közön-ség tudja, éppen mikor me-lyik „duplum” van érvény-ben.

— Mit vársz az idei sza-badtéri játékok ősbemutató-ként közönség elé kerülő nyitányától?

— A várakozás, joggal, óriási. Az István, a király óta váltig nincs magyar rockopera. Nagyon nehéz úgy... Ha visszapillantunk, mindenestre megállapítha-tó: az út 1983—84-től ki van jelölve, s talán néhány név-jegy is letétetett. Ehhez kell mérni mindent, ami ezután következik.

Domonkos László

Gresó Erzsébet